

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1929.

Första kammaren.

Nr 1.

Sedan i kraft av § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen riksdagen sammankommit till lagtima möte här i huvudstaden torsdagen den 10 januari 1929, sammanträdde riksdagens första kammare i den uti riksdagens hus för kammaren anordnade samlingssal samma dag,

Torsdagen den 10 januari

kl. 11 f. m.

Herr **Lindhagen** framträdde till talmansbordet och yttrade: Ärade församling! Med stöd av konstitutionell praxis tillåter jag mig vid detta tillfälle yttra några ord om den politiska situationen.

Vi stå inför tecknet av förra årets nyval till andra kammaren. Folket har talat och parlamentarismen visat vad den förmått. Glädjen över några nyvunna mandat har snart utlocknat. Förlusten av en handfull platser eller mindre har avkastat ansatser till självprovning, vilken inom kort väsentligen uppgivits. Slutresultatet är i stort sett negativt nu som förut. Idélivet har ej förunnats någon uppblomstring, och maktbalansen är i grunden oförändrad. Valets möda och utgifter kunna synas förspillda.

En sådan situation bör emellertid vara ägnad att väcka eftertanke över utvecklingens riktlinjer och det parlamentariska systemets uppgifter i världsordningen.

Hur förhåller det sig i själva verket?

Inom *varje* människas barm bor dels en kapitalist, som gärna vill behålla vad han har, och dels en kommunist, som gärna vill dela med andra vad han icke har. Detta inhysesförhållande har människan gemensamt med djuren. Det är materien, som talar. Att äta och att ätas, det är djungelns lag.

Men dessutom dväljes en gud inom *varje* människa. Hon har nämligen möjligheter att handla »efter bästa förstånd och samvete». Förståndet spänner en bro av kompromisser mellan stoftets och andens riken. Från samvetet åter, andens odödlige stridsman, utströmmar den oförstörbara och segrande enhetsfronten mellan människorna. Denna realitet, den största som finnes, humaniserar människodjuret och möjliggör samhällsbyggnader. Det är på den som drömmen om framtiden både materiellt och själsligt är grundmurad.

Detta ostridiga naturvetenskapliga förhållande uppdelar utvecklingen i tre epoker, vildmarkens, civilisationens och kulturens tidsåldrar. Civilisationen, vår tids epok, utmärkes av den primära ekonomiska skumplöjningen under ledning av makten med hjälp av tämjda naturkrafter. Bortom civilisationen förtonar kulturen grundad på djupplöjning samt uppburen av ekonomiskt och andligt fria människor.

Hur långt har vår tid hunnit i detta framåtskridande?

Första kammarens protokoll 1929. Nr 1.

På teknikens område befinna vi oss för närvarande i en guldålder. En modern oceanångare är ett under, flygskeppet ett förverkligat luftslott och radiovågornas hemlighet en saga, som »sanning blev en gång». I de andliga verkigheternas värld går vildmarkens brytande långsamare. Där råder ännu stenålder. Våra hjärtans hårdhet är ett svårarbetat material, och den goda viljans regim dröjer.

Vi dväljas således nu i civilisationens högsommar. Maktställena tävla om att till sin fördel tämja våra lidelser, och intressekampen rasar på djupen.

Parlamentarismens nuvarande vanskligheter komma en gång att betvingas. På ruinerna av civilisationen uppbygges av *de många små krafterna* i tidernas längd kulturen. Samvetsfronten mellan alla människor är uppenbarligen den stora realitet, på vilken all framfärd grundas. I dess tecken skall folkväldet lösas ur sitt tvång och den allmänna rösträtten kunna utträta något väsentligt.

Jag tror därför, att jag ej misstolkar den politiska situationen, då jag nu uttalar den förvisningen, att även vid det kommande riksmötet skall en varm våg av god vilja i mångt och mycket skingra och förmildra tidens kamp om makten, ägodelarna och livsuppehållet.

Med denna förväntan förklarar jag våra förhandlingar öppnade.

Sedan herr ordföranden därefter intagit talmansplatsen, tillkännagav herr ordföranden, att han på grund av bestämmelsen i § 1 mom. 2 av kammarens ordningsstadga anmodat filosofie magistern Lode Wistrand att, till dess sekreterare blivit utsedd, föra kammarens protokoll ävensom att herr ordföranden för tillfället anställt kanslibiträden och vaktbetjäning till erforderligt antal.

Upplästes och lades till handlingarna följande från justitiedepartementet ankomna

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 4 januari 1929.

I anledning av stadgandet i § 32 riksdagsordningen hade statsrådet och chefen för justitiedepartementet anmodat tre bland de av riksdagen valda fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning av riksdagsmannafullmakter, som skulle inför departementschefen verkställas innan årets lagtima riksdag sammanträdde; och infunno sig nu av fullmäktige i riksbanken herrar E. Kristensson, L. Widell och M. Fehr samt av fullmäktige i riksgäldskontoret herrar K. E. H. Hildebrand, greve G. Lagerbjelke och G. Kobb.

Till justitiedepartementet hade insänts fullmakter dels för 19 personer, som vid val i september 1928 för vissa valkretsar utsetts till ledamöter av riksdagens första kammare under en tid av åtta år, räknade från och med den 1 januari 1929, dels ock för 11 personer, som, efter det ledamöter av kammaren avgått, vid nya röstsammanräkningar blivit utsedda att inträda i de avgångnas ställe.

Då handelsföreståndaren Sigfrid Palm i Sala, lantbrukaren Anders Paulsen i Arlöf och lantbrukaren Axel Pehrsson i Bramstorp, vilka utsetts till ledamöter av första kammaren, Palm för Södermanlands län och Västmanlands län samt Paulsen och Pehrsson för den valkrets, som omfattar Malmöhus län med Malmö stad och Hälsingborgs stad, sedermera av sagt sig uppdragen, blevo de för dem utfärdade fullmakterna undantagna från granskning.

Vid granskning av övriga fullmakter framställdes icke någon anmärkning mot desamma.

Protokoll över granskningen jämte förteckning å de granskade fullmakterna skulle tillika med dessa överlämnas till kammaren.

I ämbetet:
Erik M. Kellberg.

Den åberopade förteckningen lydde sålunda:

Förteckning å ledamöter av riksdagens första kammare enligt fullmakter, granskade inför chefen för justitiedepartementet den 4 januari 1929.

Stockholms stad.

1. Direktören Allan Cederborg.
2. Översten Erik Mathias Hjalmar Gustafsson Testrup i Kristanstad.

Stockholms län och Uppsala län.

3. Fabrikören Johan Larsson i Örbyhus.

Södermanlands län.

4. Jägmästaren Carl Gustaf Ludvig Hugosson Tamm i Fagersta.
5. Folkskolläraren David Norman i Fagersta.

Malmöhus län med Malmö stad och Hälsingborgs stad.

6. Trädgårdsodlaren Nils August Nilsson i Kabbarp.
7. Lantbrukaren Anders Henriksson i Lomma.
8. Läroverksadjutanten Olof Olsson i Göteborg.
9. Borgmästaren Knut Ebbe von Geijer i Trälleborg.
10. Redaktören Johan Nilsson i Malmö.
11. Hemmansägaren Jöns Pålsson i Anderslöv.
12. Domänintendenten Sven Linders i Nevitshög.
13. Lantbrukaren Jöns Jönsson i Slätåker.
14. F. d. generalkrigskommissarien Klas Värner Rydén i Lidingö.
15. Häradshövdingen Ivar Erik Öhman i Malmö.
16. Målarmästaren Edwin Bernhard Berling i Hälsingborg.
17. Lantbrukaren Axel Löfvander i Södra Sallerup.

Göteborgs stad.

18. Sjökaptenen Oskar Anselm Nordborg.
19. Bankofullmäktigen Emil Kristensson.

Värmlands län.

20. Godsägaren Fredrik Julin i Åmberg.

Gävleborgs län med Gävle stad.

21. Överdirektören Rickard Johannes Sandler i Stockholm.
22. Möbelhandlaren Carl Edmund Eriksson i Ljusdal.
23. Hemmansägaren Carl Gustaf Schedin i Torsång.
24. Redaktören Nils Sigfrid Norling i Gävle.
25. Lantbrukaren Jonas Andersson i Hedsta.
26. Förste postiljonen Per Granath i Hudiksvall.
27. Bageriföreståndaren Carl August Carlsson i Gävle.

Vidare upplästes och lades till handlingarna ett från justitiedepartementet ankommet protokoll, så lydande:

Protokoll hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 10 januari 1929.

Till justitiedepartementet hade från länsstyrelsen i Kopparbergs län insänts en den 8 januari 1929 dagtecknad riksdagsmannafullmakt av innehåll, att, sedan f. d. rådmannen Ernst Lyberg blivit för Kopparbergs läns valkrets utsedd till ledamot av riksdagens första kammare för en tid av åtta år, räknade från och med den 1 januari 1928, men denna plats blivit ledig, vid förrättning enligt 26 § av lagen om val till riksdagen grosshandlaren Em. Bjurström i Hedemora blivit utsedd att inträda såsom ledamot av nämnda kammare för tiden till den 1 januari 1936.

Vid granskning av fullmakten, som företogs inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till kammaren.

I ämbetet:

Erik M. Kellberg.

Enligt § 2 i ordningsstadgan för kammaren anställdes upprop av kammarens ledamöter, varvid såsom frånvarande antecknades:

herr *Gustafsson, Per,*
 » *Löfvander,*
 » *Lundell,*
 fröken *Hesselgren,*
 herr *Sandler,*
 » *Schedin,*
 » *Asplund.*

Följande till kammaren inkomna ansökning upplästes:

Till riksdagens första kammare.

Med hänvisning till bifogade läkareintyg får jag vördsamt hemställa om ledighet från riksdagsarbetet under fem veckor till den 15 februari detta år.

Benestad, Alvesta den 4 januari 1929.

Per Gustafsson.

Det i ansökningen åberopade läkarintyget lydde sålunda:

Att ledamoten av riksdagens första kammaren *Per Gustafsson* i Benestad på grund av benbrott ej kan delta i riksdagsarbetet före den 15 februari 1929 intygas härmed.

Benestad den 31 dec. 1928.

T. Vesterlund,
 Provinsialläkare.

Den begärda ledigheten beviljades.

Vidare upplästes följande inkomna läkarintyg:

Att riksdagsmannen *Axel Löfvander*, Södra Sallerup, på grund av influensa tills vidare är oförmögen infinna sig vid årets riksdag, intygar
Malmö 8 januari 1929.

Axel Ekelund,
Förste provinsialläkare.

Till riksdagens första kammare.

Ledamoten av riksdagens första kammare, godsägaren herr *E. A. Lundell* är på grund av sjukdom (Erysipelas) förhindrad att under närmaste tiden deltaga i riksdagsarbetet, intygar

Falköping den 8 januari 1929.

Uno Lindgren,
Lasarettsläkare.

Ytterligare upplästes tre till kammaren inkomna ansökningar, så lydande:

Riksdagens första kammare, Stockholm.

Anhålles värdsamt om ledighet från riksdagsarbetet under 10 och 11 för tjänsteresa.

K. Hesselgren.

Till herr talmannen i riksdagens första kammare.

Undertecknad, som t. o. m. 9 januari beviljats sjukledighet och i anslutning därtill följande dagar åtnjuter semester från min tjänst, anhåller härigenom värdsamt om ledighet från riksdagsgöromålen 10—14 januari.

Högfjället, Storlien 8 januari 1929.

Rickard Sandler.

Till riksdagens första kammare.

På grund av tjänstegöromål förhindrad inställa mig vid riksdagens början, får jag härmed värdsamt anhålla om ledighet under tiden 10 t. o. m. 12 januari.

Luleå den 8 januari 1929.

C. I. Asplund,

Representant för Västerbottens och Norrbottens län.

Även de av fröken Hesselgren samt herrar Sandler och Asplund sökta ledigheterna beviljades.

Anställdes val av talman och utsågs därtill:

herr Vennersten med alla avgivna eller 139 röster.

Företogs val av förste vice talman, och utsågs därtill:

herr Nilsson, N. A., i Kabbarp med alla avgivna eller 117 röster.

Anställdes val av andre vice talman, och utsågs därtill:

herr Nilsson, Petrus, i Gränebo med 107 röster.

Herr **Lindhagen**, som nu lämnade talmansplatsen, yttrade därvid till herr talmannen: Herr talman! På grund av det förtroende, kammaren visat Eder, har jag den äran att till Eder överlämna talmansklubban, denna brutala sym-

bol för Eder maktutövning. Jag tror dock, att kammaren träffat sitt val i förvisning om att Ni på ett framstående sätt motsvarar den strålande vägledning för all maktutövning, som redan för tre tusen år sedan uttalats i de berömda orden: »att äga makt utan ädelmod och mildhet är något, som jag aldrig kan fördraga att se».

Herr **talmannen** intog talmansplatsen och yttrade: Mina herrar! Jag anholder att å vice talmännens och egna vägnar få vördsamt tacka för det förtroende, som nu visats oss genom de förrättade valen. Vi äro övertygade om att kammaren, sina traditioner trogen, skall fortsättningsvis såsom hittills åt talmännen giva den välvilja och det överseende, varav de ju alla äro i behov. Vi äro likaledes övertygade om att under sådana förhållanden ett gott samarbete skall kunna åstadkommas mellan kammare och presidium, en viktig grundval för ett tillfredsställande resultat av våra arbeten.

Jag antager, att jag tolkar kammarens känslor rätt, då jag tillåter mig att nu anhålla, att vi alla ville ägna en tacksamhetens tanke åt vår med döden avgångne förste vice talman från många år tillbaka. På denna plats liksom på andre vice talmansplatsen har på grund av detta frånfälle vaktombyte ägt rum.

Alla kände vi Herman Lamm — åtminstone alla vi, som redan förut tillhörde denna kammare. Vi värderade i honom en ovanligt gedigen karaktär. Han hade de egenskaper, som krävas för att väl kunna fylla det värv, som honom blev anförtrott, men han ägde därutöver någonting, som var kanske icke mindre värdefullt: han ägde förmågan att från sin personlighet låta utstråla något, som väckte känslor av trygghet och trevnad i kammaren. Jag kan för egen del icke nog högt uppskatta vad jag under den gångna riksdagen därigenom kom i åtnjutande av, och jag skulle mycket misstaga mig, om jag icke vågade förutsätta, att kammarens övriga ledamöter hade samma känsla. Jag tillåter mig därför be Eder, mina herrar, att med mig betyga, att vi komma att bevara Herman Lamm i tacksam hägkomst.

Men detta är icke den enda förändring, som ägt rum i kammarens sammansättning sedan i fjol. På icke mindre än, om jag räknat rätt, sexton platser i kammaren har nu ombyte ägt rum. Det är mer än en tiondel således av kammarens ledamotsantal, som härav beröres. Jag tillåter mig att giva uttryck åt vår tacksamhet mot dem som lämnat oss och som genom sina grundliga insikter, sin under en lång verksamhet förvärvade färdighet att handskas med denna kammares angelägenheter satte märke i dess arbeten. Några av dem hava med döden avgått. Andra ha av andra anledningar lämnat oss. I ett par fall har utbyte av krafter mellan de båda kamrarna ägt rum. När vi å ena sidan hava att beklaga oss över den nu antydda förlusten, så hava vi å andra sidan att glädja oss åt att ett tillskott ägt rum till den fond av duglighet, kunnighet, erfarenhet och arbetsförmåga, varpå våra arbeten skola vila. Detta tillskott tillföra oss de nyvalda ledamöterna.

Jag ber nu att få hälsa Eder alla, mina herrar, såväl gamla ledamöter av kammaren som de nytillkomna, välkomna till denna riksdags arbeten, och jag tillönskar oss alla den trevnad i arbetet, som även är en förutsättning för ett gott arbetsresultat!

På framställning av herr talmannen beslöt kammaren att genast företaga val av sekreterare.

Valet företogs, och befanns efter valförrättningens slut hava blivit till sekreterare utsedd:

t. f. kanslirådet G. H. Berggren med 99 röster.

T. f. kanslirådet Berggren fick nu företräda, underrättades, att han blivit av kammaren vald till sekreterare, och övertog protokollsföringen.

In fidem
Lode Wistrand.

Tillkännagavs, att Kungl. Maj:t låtit genom offentligt anslag bjuda och kalla riksdagens samtliga ledamöter att fredagen den 11 innevarande månad kl. 11 f. m. infinna sig i slottskapellet samt, efter förrättad gudstjänst, enligt § 34 riksdagsordningen begiva sig till rikssalen för att där inhämta vad Kungl. Maj:t hade att meddela riksdagen.

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande överlämnats 75 inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande, och hemställde, att fördelning av dessa biljetter proportionellt i förhållande till ledamotsantalet i varje valkrets finge ske genom sekreteraren.

Denna hemställan bifölls.

Justerades ett protokollsutdrag för denna dag.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 12.08 på dagen.

In fidem
G. H. Berggren.

Fredagen den 11 januari f. m.

Kammaren sammanträdde kl. 10,30 f. m.

Herr *Schedin* anmälde, att han under gårdagen, efter det upprop av kammarens ledamöter ägt rum, infunnit sig vid riksdagen.

Herr talmannen yttrade, att han efter samråd med andra kammarens talman finge föreslå, det första kammaren ville besluta att vid sammanträde lördagen den 12 innevarande månad företaga följande val, nämligen

dels av fyra ledamöter för att jämte talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjäning,

dels av tre ledamöter för att delta i talmansöverläggningarna,

dels ock av två ledamöter att hava inseende över riksdagens kansli.

Detta förslag antogs.

Herr talmannen yttrade vidare, att han, likaledes efter samråd med andra kammarens talman, finge föreslå, det första kammaren ville besluta att företaga vid sammanträde, som komme att hållas tisdagen den 15 i denna månad, val av ledamöter och vid sammanträde påföljande dag val av suppleanter i de ständiga utskotten och utrikesnämnden.

Vad herr talmannen sålunda föreslagit bifölls.

Ordet lämnades härefter till herr **förste vice talmannen**, som anförde: Jag får hemställa, att första kammaren måtte besluta, att antalet suppleanter från denna kammare i de ordinarie utskotten skall utgöra: i konstitutionsutskottet 13, i statsutskottet 15, i bevillningsutskottet 13, i bankoutskottet 8, i första lagutskottet 8, i andra lagutskottet 11 och i jordbruksutskottet 8.

Denna hemställan bifölls.

Herr talmannen tillkännagav, att anslag utfärdats till sammanträdet fortsättande kl. 2,30 e. m.

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren nu, kl. 10,33 f. m., att ajournera sina förhandlingar till kl. 10,45 f. m.

Till åttlydnad av Kungl. Maj:ts kallelse avgingo herr talmannen och kammarens ledamöter kl. 10,45 f. m. till slottskapellet, där riksdagspredikan hölls av kyrkoherden i Svenljunga pastorat H. G. Lindholm. Efter gudstjänstens slut begav kammaren sig till rikssalen, i vilken även andra kammaren infann sig.

Hans Maj:t Konungen kom tillstädes och öppnade riksdagen med det i protokollsbihanget införda tal, varefter hans excellens herr statsministern Lindman uppläste Kungl. Maj:ts berättelse om vad i rikets styrelse sedan sista lagtima riksdags sammanträde sig tilldragit.

Herr **talmannen** framträdde därpå och yttrade:

Allernådigste Konung, Eders Maj:t!

Riksdagens första kammare framför till Eders Maj:t sin undersåtliga vördnad. Kammaren följer därvid grundlagens bud och hjärtats maning. Det är också känslor av tillgivenhet, som taga sig uttryck, då kammaren, samlad inför tronen, nu anhåller att få förnya de välgångsönskingar, som till Eders Maj:t å kammarens vägnar framfördes på 70-årsdagen. Med djup tacksamhet erinrar kammaren om det beslut, varmed detta för konung och folk betydelsefulla jubileum av Eders Maj:t hugfästes. Svårligen kunde ett mera behjärtansvärt ändamål hava tillgodosetts, än då Eders Maj:t förklarade, att nationalgåvan skulle användas till bekämpandet av en förhärjande folksjukdom. Det var en konungslig gärning, som kommer att medföra välsignelserika följder. Därom är även kammaren förvissad. För tusenden av lidande medmänniskor öppnas ökad utsikt till omedelbar lindring och hjälp, och för det fortsatta forskningsarbetet på kräftsjukdomarnas område, i vilket vårt land med stor framgång deltagit, komma nu väsentligen förbättrade materiella förutsättningar att föreligga.

Första kammaren har med stor tillfredsställelse följt Eders Maj:ts fortsatta strävanden att i samverkan mellan Sverige och övriga stater förverkliga en med våra traditioner överensstämmande freds- och samförståndspolitik.

De lättnader för landets näringsliv i dess helhet, som av Eders Maj:t bebådats, liksom övriga i utsikt ställda förslag i produktionsfrämjande syfte, skola säkerligen mötas med gillande och tacksamhet. Företagsamheten och arbetstillfällena inom landet böra härav påverkas i önskvärd riktning.

Under uttalande av sin varma förhoppning om ett för konung och folk lyckosamt nytt år hälsar kammaren såsom gynnsamma förebud den synbarligen ökade viljan till samförstånd inom produktionen ävensom de avtalsuppgörelser, som före årsskiftet träffats för viktiga arbetsområden.

Till sist anhåller riksdagens första kammare nu som tillförne att inför Eders Maj:t få giva uttryck åt sin orubbliga trohet och tillit.

Sedan andra kammarens talman därefter i denna kammares namn till Hans Maj:t Konungen framfört andra kammarens undersåtliga vördnad, fingo talmännen vardera mottaga ett exemplar av Kungl. Maj:ts proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1929/1930, varefter ceremonien å rikssalen avslutades och första kammaren enligt beslut, fattat före avtågandet från samlingsrummet, åtskildes vid utgången från rikssalen kl. 12,36 på dagen.

In fidem
G. H. Berggren.

Fredagen den 11 januari e. m.

Kammaren sammanträdde kl. 2,30 e. m.; och dess förhandlingar leddes av herr förste vice talmannen.

Herr statsrådet *Wohlin* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 7, angående åtgärder för den inhemska sockerbetsodlingens uppehållande.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts denna dag på rikssalen upplästa berättelse om vad i rikets styrelse sedan sista lagtima riksdags sammanträde sig tilldragit.

Föredrogs och bordlades på begäran såväl Kungl. Maj:ts innevarande dag på rikssalen överlämnade proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1929/1930, som den av herr statsrådet *Wohlin* under sammanträdet avlämnade kungl. propositionen.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet riksdagens år 1928 församlade revisorers berättelse om verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1927—30 juni 1928.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet riksdagens år 1928 församlade revisorers berättelse angående riksbanken.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet riksdagens år 1928 församlade revisorers berättelse om granskningen av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning för tiden 1 juli 1927—30 juni 1928 m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott justitieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott militieombudsmannens vid innevarande riksmöte avgivna ämbetsberättelse.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

- nr 1, av herr *Roos*, angående omorganisation av riksdagens arbetsformer;
 - nr 2, av herr *Ekman*, angående revision av domsagestadgan;
 - nr 3, av herr *Stendahl* m. fl., om inrättande av en sjöfartshypotekskassa;
- samt

nr 4, av herr *Stendahl* m. fl., angående upphörande av rederilånefondens verksamhet.

Justerades protokollsutdrag för detta sammanträde, varefter kammaren åtskildes kl. 2,37 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Lördagen den 12 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Företogs val av fyra ledamöter för att jämte talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjäning; och befunnos efter valförrättningens slut därtill hava blivit utsedda:

herr Nilsson, N. A.,	med 87 röster,
» Hansson, Sigfrid,	» 87 » ,
greve Lagerbjelke	» 87 » ,
herr von Stockenström	» 87 » .

Anställdes val av tre ledamöter för att deltaga i talmansöverläggningarna; och befunnos efter valförrättningens slut därtill hava blivit utsedda:

herr Bergström, David,	med 72 röster,
» Möller	» 72 » ,
» Nilsson i Kristianstad	» 72 » .

Företogs val av två ledamöter att hava inseende över riksdagens kansli; och befunnos efter valförrättningens slut därtill hava blivit utsedda:

herr von Geijer	med 61 röster,
» Thulin	» 61 » .

Herr statsrådet *Lübeck* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 2, med förslag till lag om ändrad lydelse av 23 § i lagen den 22 juni 1928 (nr 302) om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus.

Herr statsrådet *Bissmark* avlämnade

dels Kungl. Maj:ts skrivelse om förordnande av en statsrådsledamot att utöva den befattning med riksdagsärenden, som enligt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet;

dels ock Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 3, med förslag till lag om befrielse i visst fall för befälhavare eller förare å luftfartyg, hörande till krigsmakten, från skyldighet att gälda skadestånd;

- nr 4, med förslag till lag om begränsning eller avlösning av avstyckat områdes ansvar för in-teckning i stamfastigheten m. m.;
- nr 5, med förslag till lag om kronans förmånsrätt för avdikningslån m. m.; samt
- nr 6, med förslag till lag om ändrad lydelse av 30 kap. 21 § rättegångsbalken.
-

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts skrivelse med tillkännagivande, att Kungl. Maj:t förordnat statsrådet Einar August Beskow att under innevarande lagtima riksdag utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet; och skulle underrättelse om denna skrivelses innehåll genom utdrag av protokollet meddelas vederbörande utskott samt de ledamöter, som hava inseende över riksdagens kansli.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 2—6.

Herr *Hellberg* väckte en motion, nr 5, om utredning och förslag angående ändrade bestämmelser rörande val till riksdagens kamrar m. m.

Motionen hänvisades till konstitutionsutskottet.

Herr *Ekman* väckte en motion, nr 6, om dyrtidstillägg åt den hos riksdagen tillfälligt anställda personalen.

Denna motion hänvisades till bankoutskottet.

Herr **förste vice talmannen** erhöi på begäran ordet och yttrade: Jag får hemställa, att kammaren måtte besluta, att Kungl. Maj:ts proposition nr 1 skall uppföras sist bland ärendena på föredragningslistan vid nästa sammanträde.

Denna hemställan bifölls.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 11,30 f. m.

In fidem
G. H. Berggren.
